

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**İKİNCİ BÖLÜM
KARAR****UFUK ÇALIŞKAN BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2015/1570
Karar Tarihi : 7/3/2019

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Recep KÖMÜRCÜ
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Yıldız SEFERİNOĞLU
Raportör Yrd. : Derya ATAKUL
Başvurucu : Ufuk ÇALIŞKAN
Vekilleri : Av. Ali Deniz CEYLAN
Av. Veysi ESKİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, bir gazetenin internet sayfası sorumlusunun yayımladığı bir yazı nedeniyle halkın bir kesiminin benimsediği dinî değerleri alenen aşağılama suçundan mahkûm edilmesinin ifade ve basın özgürlüklerini ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 26/1/2015 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir.
7. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucu, olayların meydana geldiği tarihte ulusal ölçekte yayın yapan Birgün gazetesinin (gazete) internet sitesinin (www.birgun.net) editörü ve sorumlusudur.

10. Gazetenin Yayın Kurulu, gazetede popüler Twitter hesaplarının yazılarına yer vermeye karar vermiş ve aralarında @tanrıcc müstear adlı hesabın da bulunduğu bazı kullanıcılarla iletişime geçmiştir. Gazetenin teklifini kabul eden @tanrıcc müstear adlı kullanıcı, yazılarını mail yoluyla gazetenin editörüne ve yazı işleri müdürüne göndermiştir.

11. Anılan Twitter kullanıcısının gazetenin 3/8/2013 ve 10/8/2013 tarihli nüshalarında ve gazetenin internet sitesinde iki yazısı yayımlanmıştır. Yazarın birinci tekil şahıs olarak *Tanrı*'yı konuşturduğu söz konusu yazılar şöyledir:

- Gazetenin 3/8/2013 tarihli nüshasında yayımlanan yazı:

" *Ben kısaca CC*

twitter.com/tanrıcc

Biliyorum Birgün Gazetesi için yazıyor oluşum sizleri çok şaşırttı. (Türkiye gibi bir ülkede yaşayıp hala bağız olaylara şaşırtıyor oluşunuz da ayrıca garip bir durum) Bundan sonra - eğer istersem- her hafta yazmak gibi bir planım var. İstersem diyorum çünkü yazıp yazmayacağıma Birgün değil ben karar veririm. Birgün diye bir gazete olup olmayacağına da yüce Tanrıcc olarak benim karar verdiği gibi...

Birgün Gazetesinden 'Bizim için yazar mısınız?' teklifi gelince bir yanım çok mutlu olurken diğer yanım epey hüznünlendi. Mutlu oldum çünkü bu uzun zamandır aramızın açık olduğu ve beni pek de sallamayan sol kesimin benimle olan ilişkilerini düzelterbilmesi için benzersiz bir fırsat olacaktı -kim bilir belki de bu fırsatı ben yaratmışımdır- Gazetelerinin hemen hemen her köşesinde adımı kullanan muhafazakar çevrelerden böyle bir teklif almamak da beni ayrıca üzdü. Birgün Gazetesini sizlerin huzurunda kutsayarak tebrik ediyorum. Alex'i Fenerbahçe'ye getirmek bile beni kendileri için yazmam konusunda ikna etmenin yanında sönük bir başarı kalırdı.

Yahu yazının başından beri yazmayayım diyorum ama bi toparlanın arkadaşlar. Oturunuza, bacak bacak üstüne atışınıza dikkat edin biraz. Gören de [E.T] yazısı okuduğunuzu zanneder ki ayrıca [E.] Hanımı severek yarattım, yanlış anlaşılma olmasın.

Dip not: Birgün için yazıyor oluşum Birgün'ü kutsal bir gazete yapmaz ama siz yine benim yazdığım sayıları saklayın. Yanısıra bu sayıları içki şişesi kamufle etmek, rakı sofrasının altına sermek ve camları silmek için kullanmazsanız sizin için hayırlı olur. Çünkü siz de biliyorsunuz ki adalet sistemi değil, only god can judge you (sizi yalnız tanrı yargılayabilir). Her hafta Birgün'de ve sonrasında bu tarafta görüşmek üzere."

-Gazetenin 10/8/2013 tarihli nüshasında yayımlanan yazı:

" *Cehennet*

twitter.com/tanrıcc

MERHABA sevgili Birgün okurları. Biliyorum kafanızda bu tarafla ilgili bir çok soru var. Nasıl bir yer, cennet nasıl, ceennem nasıl vb... Sizi çok iyi anlıyorum. Ben olsam ben de merak ederdim. Bu merakınızı gidermek adına size buralar hakkında kısa açıklamalar yapacağım. Tabii bu durumu kullanıp bana [N.H.ymişim] gibi davranmazsanız çok iyi olur. Ne o ben olabilir, ne de ben onun kazandığı paraları kazanabilirim (Birgün Gazetesi bırakın para vermeyi yazdığım sayıları bile bana parayla satıyor.) Şeytan'a tapanların -ki o serserinin tapılacak bir tarafı yok- dışındaki çoğu insan cennete gelmek ister. Bunun asıl sebebi cennetin güzel bir yer oluşu değil, ceennem çok kötü bir yer oluşudur. Bana sorarsanız ben cennetteki tüm o düzgün insanlar arasında çok sıkıldığımı itiraf edebilirim. Ama yine de hiç kimse ceenneme gelmek istemez çünkü -dünyadaki tüm zeki, yaratıcı ve eğlenceli insanların burada olduğunu saymazsak - ceennem korkutucudur, aşırı sıcaktır ama adildir. Adalet ceennemde bile düzgün bir şekilde işler. Peki Türkiye'de? Şunu açık bir şekilde söyleyebilirim ki ceennem Türkiye'den daha güvenli ve daha adil bir yer. Zebanilerimiz hakkını savunan insanların üzerine plastik mermiler ve gaz fişekleriyle saldırmıyor. Üstelik Toma da yok. Bi keresinde ceenneme Toma sokmak gibi saçma bir düşüncemiz olmuştu sonra oradaki kulların sevinç çığlıklarını duyunca vazgeçmiştik. Ceennemde yanan kullara su sıkılmak cidden saçma bi fikirdi... Ceennem Türkiye'den tek farkı biraz sıcak olması. Tabii bu durum yaz ayları biraz değiştiriyor. Ceennemde fikrinizi rahatça dile getirebilirsiniz, kalık kıyafetiniz ve yaşam tarzınıza karşılmaz, farklılıklar hep bir aradadır, kimseye ayrımcılık yoktur. Herkes adilce yanar. Yani kısaca Türkiye'de yaşıyorsanız ceennem sizin için doğru adres!"

12. Söz konusu yazılarla ilgili gelen ihbarlar üzerine İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatılmış; gazetenin imtiyaz sahibi, yazı işleri müdürü ve internet yayınından sorumlu olan başvuru hakkında halkın bir kesiminin benimsediği dinî değerleri alenen aşağılama suçundan kamu davası açılmıştır.

13. İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesince 25/11/2014 tarihinde başvuru halkın bir kesiminin benimsediği dinî değerleri alenen aşağılama suçundan 7 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir. Mahkemenin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) din ve vicdan özgürlüğü ile ilgili içtihadına da yer verdiği gerekçesi şöyledir:

"Yargılama konusu yazılar bir bütün olarak AHİM'nin kararları, Yerleşik Yargıtay İçtihatları ile birlikte değerlendirildiğinde; Birgün Gazetesinin 03/08/2013 tarihli nüshasında yayınlanan 'Ben kısacaCC-twitter.com/tanrıcc' başlıklı yazı içeriğinde; 'Yüce Tanrı(cc) olarak artık Birgün'deyim. Her hafta yazmak gibi bir planım var. İstersem diyorum çünkü yazıp yazmayacağıma Birgün değil ben karar veririm. Birgün diye bir gazete olup olmayacağına da yüce Tanrı cc. olarak benim karar verdiğim gibi. Birgün gazetesini sizlerin huzurunda kutsayarak tebrik ediyorum.... Birgün için yazıyor oluşum Birgün'ü kutsal bir gazete yapmaz ama siz yine de benim yazdığım sayıları saklayınbu sayıları içki şişesi kamufler etmek ,raki sofrasının altına sermek ve camları silmek için kullanmazsanız sizin için hayırlı olur.' şeklindeki anlatımla yazarın Tanrı olduğu ve herşeye karar verdiği şeklinde bir izlenim verildiği anlaşılmaktadır.

Yaratıcı Tanrı inancı bütün semavi dinlerde var olan bir inanç olup, insanları yoktan var ettiği, kâinatın yaratıcısı olduğu ve kâinatta var olan herşeyi yarattığı, gözle görülmediği, elle tutulmadığı, beş duyu organı ile algılanamadığı, soyut, yani madde ile izah edilemeyen yüce olduğu kabul edilmektedir. Tanrıya inanmak semavi dinlerde inancın esaslı ve en önemli değeridir. Müslümanlık, Hıristiyanlık, Musevilik gibi semavi dinlerde ki Yaratıcı inancına aykırı bir şekilde yazıda Tanrı imajı somut bir varlık gibi ortaya konulmaktadır.

Birgün Gazetesinin 10/08/2013 tarihli nüshasında yayınlanan 'Cehennem-twitter.com/tanrıcc' başlıklı yazı içeriğinde; '...çoğu insan cennete gelmek ister. Bunun asıl sebebi cennetin güzel bir yer oluşu değil, cehennemin çok kötü bir yer oluşudur. Bana sorarsanız ben cennetteki tüm o düzgün insanlar arasında çok sıkıldığımı itiraf edebilirim. Ama yine de hiç kimse cehenneme gelmek istemez çünkü dünyadaki tüm zeki, yaratıcı ve eğlenceli insanların burada olduğunu saymazsak cehennem korkutucudur, aşırı sıcaktır ama adildir.Bi keresinde cehenneme toma sokmak gibi saçma bir düşüncemiz olmuştu sonra oradaki kulların sevinç çığlıklarını duyunca vazgeçmiştik. ...' şeklindeki anlatımla, Müslümanlık, Hıristiyanlık, Musevilik gibi semavi dinlerin kutsal kitaplarında anlatılan ve bu dinlere inananların inançlarının gereği olarak varlığından şüphe etmedikleri Cennet-Cehennem gibi kavramlara yönelik olarak sebepsiz yere saygısız,küçümseyici ifadeler kullandığı anlaşılmıştır.

Yazarların içeriğinden ziyade, ifade ediliş biçim dikkate alındığında; Yaratıcı bir Tanrı olduğu inancına sahip insanların dini inançlarının hak edilmemiş ve aşağılayıcı bir saldırıya konu olduğu duygusuna kapılmasına sebebiyet verildiği, dini inanç mensuplarının dini hürmet objelerinin, demokratik bir toplumda bulunması gereken hoşgörü ruhunun kötü niyetli bir şekilde ihlaline yol açtığı, yazarlarla ilgili olarak vatandaşlar tarafından pek çok ihbar mektubu gönderilip, gereği için talepte bulunulduğu gözönüne alındığında eylemin bu haliyle kamu barışını somut olarak bozmaya elverişli nitelikte olduğu anlaşılmıştır.

Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama suçunu oluşturan sözkonusu yazıları yazanın belli olmaması nedeniyle gazetede yayınlarından dolayı gazete sorumlu yazı işleri müdürü sanık ..., sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkilisi olan sanık ... ile internetteki yayınlardan dolayı internet sitesinin sorumlusu olan sanık Ufuk Çalışkan'ın sorumluluklarının bulunduğu böylelikle sanıkların üzerlerine yüklenen basın yoluyla Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama suçunu işledikleri sanık savunmaları, gazete ve internet yazıcı çıktı örnekleri,mevkute beyanamesi ve tüm dosya kapsamından anlaşılmıştır."

14. Başvurucunun anılan karara itirazı İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesince 11/12/2014 tarihinde reddedilmiştir.

15. Ret kararı başvurucuya 25/12/2014 tarihinde tebliğ edilmiştir. Başvurucu 26/1/2015 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

16. 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" kenar başlıklı 216. maddesinin (3) numaralı fıkrası şöyledir:

"Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılayan kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması halinde, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."

17. 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Bu Kanunun uygulamasında;

...

f) İçerik sağlayıcı: İnternet ortamı üzerinden kullanıcılara sunulan her türlü bilgi veya veriyi üreten, değiştiren ve sağlayan gerçek veya tüzel kişileri,

...

ifade eder."

18. 5651 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şu şekildedir:

"(1) İçerik sağlayıcı, internet ortamında kullanıma sunduğu her türlü içerikten sorumludur.

(2) İçerik sağlayıcı, bağlantı sağladığı başkasına ait içerikten sorumlu değildir. Ancak, sunuş biçiminden, bağlantı sağladığı içeriği benimsediği ve kullanıcının söz konusu içeriğe ulaşmasını amaçladığı açıkça belli ise genel hükümlere göre sorumludur."

B. Uluslararası Hukuk

19. AİHM içtihadı çerçevesinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 9. maddesi, dinî duygulara saygı gösterilmesi hakkını da koruma altına almaktadır (Otto-Preminger Enstitüsü/Avusturya, B. No: 13470/87, 20/9/1994, § 47). AİHM, eldeki başvuruya benzer başvurularda ifade özgürlüğü ile düşünce, vicdan ve dine uygun bir biçimde saygı gösterilmesini isteme hakkı arasında adil bir denge kurulması gerektiğini belirtmektedir (İ.A./Türkiye, B. No: 42571/98, 13/9/2005, § 27; Otto Preminger Enstitüsü/Avusturya, § 55).

20. AİHM -Sözleşme'nin 10. maddesinin ikinci paragrafının öngördüğü üzere- ifade özgürlüğünün kullanılmasını beraberinde görev ve sorumluluklar getirdiğini belirtmektedir. Bu görev ve sorumluluklar arasında dinî inançlar bağlamında, başkaları için yersiz, saldırgan nitelikte, saygısızca (İ.A./Türkiye, § 49; Otto-Preminger Enstitüsü/Avusturya, § 49) ve bu suretle insan ilişkilerindeki gelişmeyi güçlendirecek herhangi bir kamusal tartışmaya katkı sunmayan ifadelerden kaçınma yükümlülüğü de yer alabilir (Gündüz/Türkiye, B. No: 35071/97, 4/12/2003, § 37).

21. AİHM'e göre bir devlet meşru olarak başkalarının düşünce, vicdan ve dinine saygı ile bağdaşmayan -haber ve fikirlerin iletilmesi de dâhil olmak üzere- bazı tutumların cezalandırılmasını amaçlayan tedbirler alınmasını gerekli görebilir (Otto-Preminger Enstitüsü/Avusturya, § 47). İlke olarak derin saygı duyulan dinî hususlara yönelik yakışıksız saldırıların cezalandırılması gerekli görülebilir (İ.A./Türkiye, § 24).

22. AİHM, dinî kanaatlere yönelik saldırılar bakımından başkalarının haklarının korunması noktasındaki ihtiyaçlarla ilgili bir Avrupa standardının olmadığı tespitini yapmıştır. Bu nedenle devletler ahlak veya din gibi konulardaki samimi kişisel inançlara yönelik saldırılar çerçevesindeki ifade özgürlüğünü düzenleme konusunda daha geniş bir takdir marjına sahiptir. Ancak ifade özgürlüğüne yönelik kısıtlamanın Sözleşme ile uyumu konusunu nihai olarak karara bağlama yetkisi AİHM'indir. AİHM, bu yetkisini davanın koşulları altında müdahalenin demokratik bir toplumda toplumsal bir ihtiyaç baskısına

karşılık gelip gelmediğini ve izlenen meşru amaçla orantılı olup olmadığını değerlendirmek suretiyle kullanılacaktır (*Wingrove/Birleşik Krallık*, B. No: 17419/90, 25/11/1996, § 58; *Aydın Tatlav/Türkiye*, B. No: 50692/99, 2/8/2006, §§ 24, 25).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

23. Mahkemenin 7/3/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

24. Başvurucu;

i. Şikâyet konusu yazıların yayımlandığı tarihte gazetenin internet sitesinden sorumlu kişi olduğunu, görevinin gazetede yayımlanan yazıların internet sitesine aktarılması olduğunu bildirmiştir. 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanunu'nun düzenleme alanı süreli ve süresiz basılı eserler olduğundan internet yayınları hakkında sorumluluk ile ilgili bu Kanun hükümlerine başvurulamayacağını, yine 5651 sayılı Kanun uyarınca da içerik, yer veya erişim sağlayıcılardan herhangi biri olmadığından bu Kanun hükümlerine göre de sorumlu tutulamayacağını iddia etmiştir. Gazetelerin internet sitesi sorumlularının işlenen suçlar nedeniyle cezai sorumluluğunun düzenlendiği bir hüküm bulunmadığını belirterek müdahalenin kanuni olmadığını ileri sürmüştür.

ii. Şikâyet konusu yazıların sahibinin Twitter hesabındaki paylaşımlarının da benzer nitelikteki mizahi yazılardan oluştuğunu belirtmiştir. Hesap sahibinin profilinde 2003 yılında Türkiye'de "*Aman Tanrım*" ismiyle gösterilen komedi filminde Tanrı'yı canlandıran aktörün filminden alınmış bir fotoğrafını kullandığını, hesaba ait kullanıcı bilgileri kısmında kendisini Tanrı Zeus şeklinde tanıttığını, yerleşim yerini Yunan mitolojisinde tanrıların yaşadığı dağ olarak bilinen Olimpos'u gösterdiğini belirtmiştir. Başvuruya konu yazıların Tanrı mizansenini üzerinden gündemdeki siyasi ve toplumsal olaylar ile tartışmalar hakkında yapılan mizahi eleştiri ve yorumlardan ibaret olduğunu, nefret söylemi içermediğini, yaratıcı ağızdan toplumsal ve siyasi olayların mizahi bir dille yorumlanarak eleştirilmesinin özellikle sanat alanında sıklıkla kullanılan bir üslup olduğunu iddia etmiştir. Bahsi geçen nitelikteki yazıların gazetenin internet sitesinde yayımlanması nedeniyle cezalandırılmasının ifade ve basın özgürlüklerini ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

25. Bakanlık görüşünde, müdahalenin kanuniliğine yönelik iddiaya ilişkin olarak şikâyet konusu yazıların yayımlandığı tarihte gazetenin internet sitesinin sorumlusu olan başvuru hakkında 5651 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (2) numaralı fıkrası kapsamında mahkûmiyet hükmü verildiği bildirilmiştir. Bakanlık tarafından ayrıca, derece mahkemesince ifade özgürlüğü ile dinî duygulara saygı gösterilmesi hakkı arasında adil bir dengenin kurulduğu, halkın büyük çoğunluğunun Müslüman olduğu bir ülkede İslam dinine yönelik alaycı, kamusal bir tartışmaya katkı sağlamayan, ucuz saldırı niteliğindeki ifadeler karşısında başvurucunun basın özgürlüğüne yapılan müdahalenin sosyal bir ihtiyacı karşıladığı ve meşru amaçla orantılı olduğu belirtilmiştir.

26. Başvurucu; Bakanlık görüşüne karşı beyanında başvuru konusu yazıların dini değerleri aşağılayıcı niteliğinin bulunmadığı, bu yazıların gazetenin internet sitesinde yayımlanması nedeniyle cezalandırılmasının ifade ve basın özgürlüklerini ihlal ettiği yönünde bireysel başvuru formunda ileri sürdüğü iddialarını tekrarlamıştır. Başvurucu; müdahalenin kanuniliğine yönelik bireysel başvuru formunda yer alan, internet yayınından sorumlu tutulmasının içerik sağlayıcı olmaması nedeniyle kanuni bir dayanağının bulunmadığına ilişkin iddiasından farklı olarak bu defa 5651 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca içerik sağlayıcı olarak başkasına ait içerikten sorumlu tutulabilmesi için anılan maddenin (2) numaralı fıkrasında yer alan koşulların bulunması gerektiğini ileri sürmüştür. Buna göre başvurucu; bahsi geçen yazıları yayımlarken yazıların içeriğini benimsediğine yönelik herhangi bir değerlendirmede bulunmadığını, dolayısıyla içerik sağlayıcı olarak başkasına ait "içeriği benimsediği" ve bu "içeriğe ulaşılmasını amaçlama" koşullarının birlikte gerçekleştiğinin içeriği sunuş biçiminden anlaşılamayacağını belirterek 5651 sayılı Kanun gereğince cezai sorumluluğunun bulunmadığını iddia etmiştir.

B. Değerlendirme

27. Anayasa'nın iddianın değerlendirilmesinde dayanak alınacak "*Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti*" kenar başlıklı 26. maddesi ile "*Basın hürriyeti*" kenar başlıklı 28. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Madde 26 - Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar..."

Bu hürriyetlerin kullanılması, ... kamu düzeni, ... suçların önlenmesi ... başkalarının şöhret veya haklarının ... korunması ... amaçlarıyla sınırlanabilir."

"Madde 28- Basın hürdür, sansür edilemez..."

...

Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.

Basın hürriyetinin sınırlanmasında, Anayasanın 26 ve 27 nci maddeleri hükümleri uygulanır...."

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

28. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan ifade özgürlüğü ile basın özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Müdahalenin Varlığı

29. Anayasa Mahkemesi içtihadında, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarının ifade özgürlüğüne müdahale teşkil edebileceği kabul edilmiştir (*Emin Aydın*, B. No: 2013/2602, 23/1/2014, § 65; *Bekir Coşkun* [GK], B. No: 2014/12151, 4/6/2015, § 40). Başvuru konusu olayda bir gazetenin internet sorumlusu olan başvurucu hakkında gazetenin

internet sitesinde yayımlanan yazılar nedeniyle hapis cezası verilmiş ve hükmün açıklanması geri bırakılmıştır. Bu kapsamda söz konusu mahkeme kararı ile başvurunun ifade özgürlüğüne ve basın özgürlüğüne müdahalede bulunulmuştur.

b. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

30. Anayasa'nın 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

31. Bu sebeple müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanunlar tarafından öngörülme, Anayasa'nın ilgili maddesinde belirtilen nedenlere dayanma ve demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk koşullarını sağlayıp sağlamadığının belirlenmesi gerekir.

i. Kanunilik

32. Hak ya da özgürlüğe bir müdahale söz konusu olduğunda öncelikle tespiti gereken husus, müdahaleye yetki veren bir kanun hükmünün mevcut olup olmadığıdır. Anayasa'nın 26. maddesi kapsamında yapılan bir müdahalenin kanunilik şartını sağladığının kabul edilebilmesi için müdahalenin *kanuni* bir dayanağının bulunması zorunludur (*Tuğba Arslan* [GK], B. No: 2014/256, 25/6/2014, § 82; *Sevim Akat Eşki*, B. No: 2013/2187, 19/12/2013, § 36; *Hayriye Özdemir*, B. No: 2013/3434, 25/6/2015, §§ 56-61).

33. Temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında kanunilik ölçütü ilk olarak şekli bir kanunun varlığını gerekli kılar. Bir yasama işlemi olarak kanun, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) iradesinin ürünüdür ve TBMM tarafından Anayasa'da öngörülen kanun yapma usullerine uyularak yapılan işlemlerdir. Bu anlayış temel hak ve özgürlükler alanında önemli bir güvence ortaya çıkartır (*Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri* [GK], B. No: 2014/920, 25/5/2017, § 54).

34. Fakat kanunilik ölçütü aynı zamanda maddi bir içeriği de gerektirir ve bu noktada kanunun niteliği önem kazanır. Bu anlamıyla kanunilik ölçütü, sınırlamaya ilişkin kuralın erişilebilirliğini ve öngörülebilirliği ile kesinliğini ifade eden belirliliğini garanti altına alır (*Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, § 55).

35. Somut olayda müdahalenin kanuniliğine ilişkin başvurunun şikâyetinin özünü gazetenin internet sayfasında yayımlanan içerik nedeniyle sorumlu tutulmasının kanuni bir dayanağının olmaması oluşturmaktadır. Başvurucu 5187 sayılı Kanun'un düzenleme alanının basılı eserler olması nedeniyle internet yayınları hakkında sorumluluk ile ilgili bu Kanun hükümlerine başvurulamayacağını, 5651 sayılı Kanun uyarınca da içerik sağlayıcı olmadığından bu Kanun hükümlerine göre de sorumlu tutulamayacağını ileri sürmektedir. Başvurucuya göre gazetenin internet sitesi sorumlusu ne 5187 sayılı Kanun'a ne de 5651 sayılı Kanun'a göre yayımlanan içerikten sorumlu tutulacaklar arasında sayılmıştır.

36. İnternet ortamında düşüncelerin açıklanması ve yayılması basılı yayınlara oranla daha kolay, ucuz, hızlı ve yaygındır. İnternet sitelerine erişim de kolaydır. İnternet sitelerinin büyük miktarda veriyi muhafaza etme ve yayma imkânı vardır. Bu sebeplerle internet siteleri kamuoyunun güncel meselelere erişiminin iyileştirilmesine ve bilginin iletilmesinin kolaylaştırılmasına önemli derecede katkıda bulunmaktadır. Aynı sebeplerle internet ortamında yapılan yayınlara bazı suçlar daha kolay işlenebilmekte, özellikle de kişilik hakları ve özel hayat hakları herkes tarafından kolay, maliyetsiz ve hızlı bir şekilde ihlal edilebilmektedir (Ali Kıdık, § 55). Kanun koyucu işlenen suçlarla mücadelenin daha etkin yapılabilmesi, özel hayatın ve kişilik haklarının hızlı ve etkili bir şekilde korunması ihtiyacı nedeniyle internet ortamında yapılan yayınlara ilgili özel bir düzenleme yapma yoluna gitmiş ve 4/5/2007 tarihinde 5651 sayılı Kanun kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Anılan Kanun'un 1. maddesine göre Kanun'un amaç ve kapsamının içerik sağlayıcı, yer sağlayıcı, erişim sağlayıcı ve toplu kullanım sağlayıcıların yükümlülük ve sorumlulukları ile internet ortamında işlenen belirli suçlarla içerik, yer ve erişim sağlayıcıları üzerinden mücadeleye ilişkin esas ve usulleri düzenlemek olduğu belirtilmiştir.

37. İnternetin sistem içinde rolleri değişken ve birbirinin içine geçmiş oldukça fazla aktörün rol almasına elverişli olması hukuki ve cezai sorumlulukların tespitinde birtakım zorlukları da beraberinde getirmiştir. Bu itibarla zaman ve mekân sınırı bulunmayan sanal ortamda, maddi ortamdaki farklı bir terminolojinin kullanılması ihtiyacı hasıl olmuş ve sorumluluğun tespitinin bu terminoloji üzerinden belirlenmesi dünya çapında standart bir uygulamaya dönüşmüştür.

38. 5651 sayılı Kanun incelendiğinde karşılaştırmalı hukukta kullanılan farklı bir terminoloji kullanılmadığı görülmektedir. Kanun, internet ortamına özgü aktörleri ve rollerini kavramsallaştırarak bunların yükümlülük ve sorumluluklarını düzenlemektedir. İnternet ortamının doğası gereği, sistem içinde kategorize edilerek kavramsallaştırılan bu aktörlerin kimliklerinin somut durumdan bağımsız olarak ortaya konabilmesi, yasal düzenlemelerde tahdidi olarak sayılması mümkün değildir.

39. Başvuru konusu olayda 5651 sayılı Kanun'da gazetenin internet sitesi sorumlusunun yayımlanan içerikten sorumlu tutulacaklar arasında sayılmamış olması nedeniyle sorumluluğun kanuni dayanağının bulunmadığı iddia edilmektedir.

40. Kanun'un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (f) bendinde içerik sağlayıcının tanımı yapılmıştır. Buna göre içerik sağlayıcı; internet ortamı üzerinden kullanıcılara sunulan her türlü bilgi veya veriyi üreten, değiştiren ve sağlayan gerçek veya tüzel kişilerdir. Başka bir ifadeyle bu kavram internet ortamına sunulan metin, ses, fotoğraf, video ve sanal gerçeklik görüntüleri gibi içerikleri sağlayan kişileri ifade etmektedir.

41. Gerek sistemin doğasından gerek kullanılan teknolojiye kaynaklanan nedenler içeriğin yayımlanmasından sorumlu kişinin kimliğinin somut olayın koşulları bağlamında değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Öncelikle belirtmek gerekir ki erişilebilirliği ve maliyetinin düşük olması nedenleriyle bir internet sitesine veya web tabanlı bilgi paylaşım ağı olan bloga sahip olmak oldukça kolaydır, dolayısıyla bir web sitesi hazırlayan ve hazırladığı bu içeriği internet ortamına aktaran herkes içerik sağlayıcı konumunda olabilir. İkinci olarak internet ortamında yayımlanan içerikten sorumlu tutulacaklar ve sorumluluk düzeyleri web sitesinin tasarımında kullanılan teknolojiye göre değişkenlik göstermektedir. Sorumluluğun tespiti, sınırları ve kapsamına yönelik değerlendirme, bilgiye ve yapay zekaya dayanan teknolojilerin kullanılmaya başlandığı günümüzde gittikçe daha karmaşık bir hâl almaya başlamıştır.

42. Sanal ortama mahsus kavramların kapsamını, içeriğini, boyut ve sınırlarını belirlemenin güçlüğü dikkate alındığında kanun koyucunun kavramların soyut tanımı ile yetinmesi ve maddi ortam ile kurulacak ilişkiyi yürütme ve yargı organlarının yetkisi ile denetimine bırakmasının bilinçli bir tercih olduğu anlaşılabacaktır. Yukarıda yer verilen tespitlere ışığında 5651 sayılı Kanun'un ilgili maddesinde içerik sağlayıcıların tek tek sayılmamasının kuralın keyfilğe yol açacak içerikte olduğu anlamına gelmeyeceği, bu durumun müdahalenin kanuniliği şartını ortadan kaldırmayacağı açıktır.

43. Olayların meydana geldiği tarihte gazetenin internet sitesinden sorumlu kişi olan ve bireysel başvuru formunda görevinin gazetede yayımlanan yazıların internet sitesine aktarılması olduğunu bildiren başvuru, içeriği internet ortamında kullanıma sunma görevi nedeniyle içerik sağlayıcı konumundadır ve bu itibarla başvuru Kanun'un 4. maddesi kapsamında yayımladığı içerik ile ilgili sorumluluğu bulunmaktadır. Gazetenin internet sitesi sorumlusunun 5651 sayılı Kanun'un ilgili maddesinde içerik sağlayıcı olarak belirtilmemiş olması kanuni düzenlemenin içerik, amaç ve kapsam bakımından belirsiz olduğu anlamına gelmemektedir. Dolayısıyla bahsi geçen maddenin bu Kanun'un muhatabı olan başvuru hukuksal durumunu algılayamayacağı nitelikte olduğu söylenemez.

ii. Meşru Amaç

44. Anayasa'nın 24. maddesinde yer verilen din ve vicdan özgürlüğü Anayasa'nın 2. maddesinde ifadesini bulan demokratik devletin vazgeçilmez unsurlarındandır. Din ve vicdan özgürlüğünün demokratik toplumun temellerinden biri olmasının kökeninde dinin hem bir dine bağlı olan bireyler tarafından hayati anlama ve anlamlandırılmada başvurdukları temel kaynaklardan biri olması hem de toplumsal yaşamın şekillenmesinde önemli bir işlev görmesi bulunmaktadır (*Tuğba Arslan*, §§ 51, 52; *İhsan Taş*, B. No: 2014/11255, 21/11/2017, § 32). Bu kapsamda devlet, meşru olarak başkalarının din ve vicdan özgürlüğüne hakkına saygı ile bağdaşmayan bazı davranışların cezalandırılmasını gerekli görebilir. Devletin başkalarının din ve vicdan özgürlüğüne saygı ile bağdaşmayan saldırılar çerçevesindeki ifade özgürlüğünü düzenleme konusunda belli bir takdir payı vardır. Bu kapsamda başvuru hakkındaki yargılamada verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararın başkalarının haklarının korunması ve kamu düzeninin korunması yönünde meşru amaçlar taşıdığı sonucuna varılmıştır.

iii. Demokratik Toplum Düzeninin Gereklere Uygunluk

(1) Demokratik Toplumda İfade Özgürlüğünün Önemi

45. Anayasa Mahkemesi ifade özgürlüğü bağlamında *demokratik toplum düzeninin gereklere* ifadesinden ne anlaşılması gerektiğini daha önce pek çok kez açıklamıştır. İfade özgürlüğü kişinin haber ve bilgilere, başkalarının fikirlerine serbestçe ulaşabilmesi, düşünce ve kanaatlerinden dolayı kınanamaması ve bunları tek başına veya başkalarıyla birlikte çeşitli yollarla serbestçe ifade edebilmesi, anlatabilmesi, savunabilmesi, başkalarına aktarabilmesi ve yayabilmesi anlamına gelir. Çoğunluğa muhalif olanlar da dâhil olmak üzere düşüncelerin her türlü araçla açıklanması, açıklanan düşünceye paydaş sağlanması, düşünceleri gerçekleştirme ve gerçekleştirme konusunda başkalarını ikna etme çabaları ve bu çabaların hoşgörülle karşılanması çoğulcu demokratik düzenin gereklereindir. Dolayısıyla toplumsal ve siyasal çoğulculuğu sağlamak, her türlü düşüncenin barışçıl bir şekilde ve serbestçe ifadesine bağlıdır. Bu itibarla düşünceleri açıklama ve yayma özgürlüğü demokrasinin işleyişi için yaşamsal önemdedir (*Bekir Coşkun*, §§ 33-35; *Mehmet Ali Aydın* [GK], B. No: 2013/9343, 4/6/2015, §§ 42, 43; *Tansel Çölaşan*, B. No: 2014/6128, 7/7/2015, §§ 35-38).

(2) İfade Özgürlüğünün Kapsamı

46. Anayasa'nın 26. maddesinin birinci fıkrası, ifade özgürlüğüne içerik bakımından bir sınırlama getirmemiştir. İfade özgürlüğü; siyasi, sanatsal, akademik veya ticari düşünce ve kanaat açıklamaları gibi her türlü ifadeyi kapsamına almaktadır (*Ergün Poyraz (2)* [GK], B. No: 2013/8503, 27/10/2015, § 37). Bu itibarla eleştirel bir yazı türü olan hiciv yazıları, başkaları açısından *değersiz* veya *yararsız* görülse bile kişilerin subjektif değerlendirmelerinden bağımsız olarak ifade özgürlüğünün korumasındadır (*Önder Balıkcı*, B. No: 2014/6009, 15/2/2017, § 40).

47. Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan sınırlamalara uyma yükümlülüğü kapsamında; dinî inançlar bağlamında meseleye yaklaşıldığında kamusal bir tartışmaya katkı sunma kapasitesi olmaksızın başkaları için temelsiz biçimde yaralayıcı nitelik taşıyan, saldırgan ve yakışıksız ifadelerden kaçınma yükümlülüğü söz konusudur. Bununla birlikte çatışan hakların dengelenmesinde ifadelerin bağlamından kopartılmaksızın ele alınması da dengelemede önemli bir unsurdur (*Mehmet Emre Döker*, B. No: 2015/486, 19/9/2018, § 46).

(3) Müdahalenin Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Uygun Olması

48. İfade özgürlüğüne yapılan bir müdahale, zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılamıyorsa ya da zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılamakla birlikte orantılı değilse demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun bir müdahale olarak değerlendirilemez (*Ramazan Fatih Uğurlu*, B. No: 2015/2461, 30/10/2018, §§ 47-52; *Hulusi Özkan*, B. No: 2015/18638, 15/11/2018, §§ 30-34).

49. Kural olarak demokratik bir toplumda saygı gösterilen dinî inanç ya da sembollere karşı uygun olmayan saldırıların önlenmesi hatta gerektiğinde cezalandırılması, alınan tedbirlerin izlenen meşru amaçlarla orantılı olması koşuluyla gerekli görülebilir. Bu konuda derece mahkemelerinin belli bir takdir payı söz konusudur. Ancak bu takdir payı sınırsız olmayıp ifade özgürlüğüne yönelik müdahalelerin ikna edici bir biçimde gerekçelendirilmesi gerekir. Anılan takdir payı, Anayasa Mahkemesinin denetimindedir (*İhsan Taş*, § 41; *Mehmet Emre Döker*, § 46).

50. Anayasa Mahkemesinin görevi, bu denetimi yerine getirirken derece mahkemelerinin yerini almak olmayıp söz konusu yargı mercilerinin takdir yetkilerini kullanarak verdikleri kararların Anayasa'nın 26. maddesi açısından doğruluğunu denetlemektir (*Eyüp Hanoğlu*, B. No: 2015/13431, 23/5/2018, § 41).

(4) İlkelerin Olaya Uygulanması

51. Anayasa Mahkemesinin önündeki mesele, daha ziyade ulusal ölçekte yayın yapan bir gazetenin internet sitesinin editörü ve sorumlusu olan başvurucunun internet sitesinde yayımladığı yazı içeriğinin dinî değerleri alenen aşağılama suçunu oluşturduğu yönündeki yerel Mahkeme kararının Anayasa'nın 26. ve 28. maddeleri ile güvence altına alınan düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğüne aykırı olup olmadığı hususuyla ilgilidir.

52. Başvurucunun yayımladığı yazılar nedeniyle yargılanarak dinî değerleri alenen aşağılama suçundan hapis cezası ile cezalandırılmasının ve hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmesinin demokratik toplumda gerekli olup olmadığı hususu

ifadelerin içeriği, başvuru konumu, bu ifadelerin başkalarının hakları ve kamu düzeni üzerindeki etkisi ve alınan tedbirlerin sosyal bir ihtiyaca karşılık gelip gelmediği dikkate alınarak değerlendirilmelidir (*Mehmet Emre Döker*, § 47).

53. Bir gazetenin internet sitesi editörü ve sorumlusu olan başvuru konumu internet sitesinde yayımladığı içerikten sorumlu tutularak cezalandırılmasına sebep olan yazılarda yazar "*Tanrı*" müstear ismini kullanarak hicivli bir şekilde Türkiye'deki sosyal ve siyasi durumun eleştirisini yapmaktadır (bkz. § 11).

54. İlk derece mahkemesi gazetesinin internet sitesinde yayımlanan ilk yazıda, semavi dinlerde yer alan inanışlara aykırı bir şekilde Tanrı imajının somut bir varlık gibi ortaya konulduğu; ikinci yazıda ise semavi dinlerin ortak değerlerinden olan cennet ve cehennem gibi kavramlara yönelik sebepsiz yere saygısız ve küçümseyici ifadeler kullanıldığı kanaatine varmıştır. Mahkeme, bahse konu yazılar ile yaratıcı Tanrı inancına sahip insanların dinî inançlarının hak edilmemiş ve aşağılayıcı bir saldırıya konu olduğu duygusuna kapıldıkları, demokratik bir toplumda bulunması gereken hoşgörü ruhunun kötü niyetli şekilde zedelendiği sonucuna varmıştır. Mahkeme ayrıca vatandaşlar tarafından pek çok şikâyet mektubunun gönderilmesinin suçlamaya konu yazıların kamu barışını somut olarak bozmaya elverişli nitelikte olduklarının delili olarak kabul etmiştir.

55. Söz konusu yazılarda yer alan ifadeler bağlamından kopartılmadan incelendiğinde öncelikle yazıların ülkedeki mevcut düzenden rahatsızlığı dile getirdiği ve devlet yönetimini hedef aldığı görülmektedir. Bu yönüyle yazıların kamusal bir tartışmaya katkı sunduğu belirtilmelidir. İkinci olarak ilk bakışta semavi dinlere mensup kişiler açısından rahatsız edici bulunmuş olsalar da başvuru konusu yazıların başkaları için temelsiz biçimde yaralayıcı nitelik taşıyan, saldırgan ve yakışsız ifadeler içerdiği söylenemez. Son olarak Mahkeme, söz konusu yazıların kamu düzenini bozmaya elverişli olmasını vatandaşlar tarafından gereğinin yapılması talebini içeren ihbar mektuplarına dayandırmıştır. Bununla birlikte bu tür talepler nedeniyle başvuru konumu cezalandırılmasını haklı kılabilecek düzeyde bir tehlikenin varlığını somutlaştıramamıştır. Dolayısıyla ilk derece mahkemesi başvuru konumu 7 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasının zorunlu bir ihtiyaçtan kaynaklandığını ilgili ve yeterli bir gerekçe ile ortaya koyamamıştır.

56. Bundan başka hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olmasının ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin ağırlığını hafifletmediği vurgulanmalıdır. Başvuru beş yıl denetimli serbestlik tedbiri altına alınmıştır ve bir gazetesinin internet sitesinin editörü ve sorumlusu olan başvuru konumu bu süre içinde cezasının infaz edilmesi riski her zaman vardır. Yaptırıma maruz kalma endişesinin kişiler üzerinde caydırıcı bir etkisi vardır ve sonunda kişi denetim süresini yeni bir mahkûmiyet almadan geçirse bile kişinin bu etki altında ileride düşünce açıklamalarından veya basın faaliyetlerini yapmaktan imtina etme riski bulunmaktadır (*Orhan Pala*, B. No: 2014/2983, 15/2/2017, § 54).

57. Başka bir deyişle basının demokrasinin düzgün şekilde işleminin sağlanmasına ilişkin temel görevi dikkate alındığında başvuru konumu cezalandırılmasının basının kamu yararına olan hususlarda açık tartışmaya olan katkısını ortadan kaldıracak nitelikte olduğu kabul edilmelidir. Dolayısıyla başvuru konumu 7 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılması ve beş yıl denetim altına alınarak hükmün açıklanmasının ertelenmesi biçimindeki şikâyet konusu müdahale, başkalarının haklarının ve kamu düzeninin korunması şeklinde takip edilen amaç ile orantısızdır.

58. Yukarıda belirtilen hususlar ışığında Anayasa Mahkemesi başvurunun ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun bir müdahale olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine ulaşmıştır.

59. Açıklanan gerekçelerle başvurunun Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ve 28. maddesinde güvence altına alınan basın özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

60. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

61. Anayasa Mahkemesinin Mehmet Doğan ([GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 57-60) kararında, Anayasa Mahkemesince bir temel hakkın ihlal edildiği sonucuna varıldığında ihlalin ve sonuçlarının nasıl ortadan kaldırılacağına belirlenmesi hususunda genel ilkelere yer verilmiştir.

62. Başvurucu, ihlalin tespiti talebinde bulunmuştur.

63. Anayasa Mahkemesi başvurucuya yönelik tazminat şeklindeki müdahale demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk koşulunu sağlamadığından başvurunun ifade özgürlüğünün ihlal edildiği sonucuna varmıştır. Somut başvuruda ihlalin Mahkeme kararından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

64. Bu durumda ifade ve basın özgürlüklerinin ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Buna göre yapılacak yeniden yargılama ise 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda derece mahkemelerince yapılması gereken iş, öncelikle ihlale yol açan mahkeme kararının ortadan kaldırılması ve nihayet ihlal sonucuna uygun yeni bir karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere ilgili Mahkemeye gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

65. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 226.90 TL harç ve 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.701,90 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. İfade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ve 28. maddesinde güvence altına alınan basın özgürlüğünün İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin ifade özgürlüğünün ve basın özgürlüğünün ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesine (E.2013/372, K.2014/309) GÖNDERİLMESİNE,

D. 226,90 TL harç ve 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.701,90 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurusunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 7/3/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU